

Fa 84 anys, el poble va fer tremolar el poder de les oligarquies que es sustentaven en les seues institucions: l'església, l'exèrcit, el poder terratinent, la indústria d'exploració obrera... Temps de lluita i d'unitat popular que obriren el camí cap a l'alliberament de les dones i, també, dels pobles de la Península que havien mantingut la seua identitat front a la imposició.

Es sentí amb força la veu de qui no podia tindre paciència perquè vivien en la fam i la misèria. La seua empenta aturà la reacció i permeté resistir 3 anys de guerra front el feixisme, enormement poderós a Europa. Tot s'acabà aquell 1 d'abril de 1939, quan les oligarquies de sempre assoliren els seus últims objectius militars. Intentaren fer callar el clam de justícia amb una gran massacre que soterraren sota 40 anys de dictadura franquista, i es volgueren garantir la impunitat amb el pacte d'oblit de la Transició.

Moltes, moltes de les víctimes del feixisme són a les enormes fosses comunes del cementiri de València, entre les que es troben les més grans d'Europa. Els registres recullen més de 26.000 persones, amuntegades en forats molt profunds que s'anaven omplint a poc a poc amb cada afusellament, amb cada tortura, amb cada linxament, amb cada mort per fam i malalties. Fins a 10 persones en cada forat, numerades als registres per la posició que ocupaven. Moltes d'aquestes posicions no hi són apuntades, fent palès que assassinaren i soterraren molta més gent.

Ha quedat clar que estem molt lluny de saber la dimensió real d'aquell genocidi a tot l'estat, i que les seues autoritats i institucions volen que la veritat es mantinga oculta per sempre. És el pes dels cognoms dels genocides que, gràcies al nepotisme, encara sonen una i altra vegada perquè els i les seues descendents ocupen les més altes instàncies de poder. És la realitat d'un sistema continuador del franquisme i que mai l'ha condemnat, on fer-ne apologia i menysprear la memòria de les víctimes és una de les seues llibertats.

Els processos per a la recuperació de la memòria s'han tancat en fals. És el cas de la Llei d'Amnistia de 1977, veritable llei de punt i final que desempara i oblida les víctimes, impedeix la judicialització dels culpables i atorga el perdó als botxins; i la Llei de Memòria Històrica del 2007, amb la que es renoven els pactes de la Transició. De l'arxiu de la demanda presentada pel Fòrum de la Memòria del País Valencià davant la Cort Europea dels Drets Humans d'Estrasburg, que ha posat en evidència la història de connivència amb el franquisme de les democràcies europees. És el vergonyant procés pels xiquets i xiquetes furtats durant el franquisme, centrat en els casos posteriors a 1960 per a amagar tot el que es va fer a l'empara de la llei Vallejo-Nájera de 1940, que legitimava el robatori dels fills i filles de la gent represaliada.

La lluita, però, continua: el sumari argentí impulsat des del Jutjat Federal nº1 està fent sentir la veu de les víctimes i està assenyalant botxins, torturadors i

assassins que operaren als carrers, les sales de tortura de les comissaries i els alts centres de poder abans i després de la mort del dictador.

També continua amb la memòria de totes les víctimes soterrades a les fosses del Cementeri General de València, que l'Ajuntament no ha deixat d'intentar esborrar. No podran perquè, senzillament, no li poden posar portes al camp. A quasi 40 anys de la mort de Franco, s'esforcen en bloquejar i retardar el coneixement de la veritat i, el que és més greu, malversant els diners públics. Però, malgrat les dificultats, la veritat ix a la llum i ens mostra les dimensions d'eixe genocidi amb treballs com el del Fòrum de la Memòria del País Valencià.

Ara que les contradiccions i el desprestigi del postfranquisme són encara més evident, tornem a exigir que s'acabe per sempre aquest genocidi que, com han denunciat diverses organitzacions internacionals de defensa dels drets humans (ONU, Amnistia Internacional,...) es reproduïx amb la desampara de les víctimes i la seua gent. És l'hora de la Comissió de la Veritat que pose fi a la destrucció de les restes i indicis, que òbriga tots els arxius, reculla tots els testimonis i establisca les responsabilitats. Incloses les de l'Església Catòlica, que es beneficia dels privilegis i el patrimoni que acumulà per justificar "la Creuada" i els assassinats indiscriminats i per donar suport a la dictadura fins a l'últim dia.

És l'hora d'un protocol judicial i forense per a posar en marxa les exhumacions i acabar amb les tombes sense nom ni memòria que es reparteixen a centenars pels camps, els vorals de les carreteres o els cementiris. És l'hora de traure a la llum totes les vides trencades que volgueren soterrar per sempre a les fosses del Cementiri General de València, una ciutat que no caigué en mans feixistes fins a l'últim dia de la guerra i que, farcida de convents, esglésies i hospitals convertits en centres de reclusió, estigué a mig camí del gueto i del camp d'extermini.

Volem memòria, no la vergonya del monòlit que alçaren per a equiparar els botxins amb les víctimes i que esperem que desaparega molt prompte del seu costat.

Volem que siguen al nostre costat. Volem que siguen on han de ser. Volem el seu record. Volem respecte i reconeixement.

Volem, per sempre, tots els seus noms.